

FEJÉRMEGYEI NAJLÓ

Elszámolt árak		Vidéken:	
Városban:			
1 óra	1 K.	1 óra	1-50 K.
3 óra	3 K.	3 óra	4-50 K.
6 óra	6 K.	6 óra	9 K.
1 óra	12 K.	1 óra	18 K.

Megjelenik minden hétköznapi este
8 órakor.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-tér 1.
TELEFON 206.
Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és láptulajdonos: Baranyay Lajos.

A vasárnapi munkaszünet.

A vasárnapi munkaszünet kérdését még egy osztály érdekében ébren akarjuk tartani. Örömmel hallottuk, hogy a kereskedők közül a legtöbben helyeslik a vasárnapi munka szüneteltetését. Halljuk, hogy ők maguk tárgyalnak is a kibontakozás útjain. Azonban még egyet mindenkinek a felkébe szeretnénk vézni. A kereskedő urak felkébe is, meg a közönség felkébe is:

A kereskedő segítők sorsát. Kora reggeltől késő estig, sok helyen este 9—10 óráig ott állnak a pult mellett. Állnak és folyton állnak, akár az indiai fakirok. Büntetésnek is sok volna, a mit ezek a szerencsétlen fiatal emberek kiállnának. És ezt kell tenniök az esztendő minden napján, hétköznapi és vasárnap egyformán. Szeretnénk látni azt a kőművest, lakost, cipészt, vagy bármely iparost, a kit a kenyéradó gazdája rá tudna venni, hogy este 6 óra után külön fizetés nélkül dolgozzon vagy pláne, hogy még a hét egyetlen pihenő napját, a vasárnapot a gazdája javára, s ne a maga felüdítésére használja fel. Azt mondaná:

— Nem vagyok barm, nem vagyok igavonó teherhordó. Hiszen a jóléti gazda még az állattól se ragadja meg a pihenést. Bocsnát, hogy ilyen kemény hasonlatot használunk, de higgyék meg a kereskedő urak, hogy a segítők is ilyenformán gondolkodnak a szünet nélküli robotolás idején. Csak jobbnak és szebbnek találjuk, hogy ha a főnökök lépnek egyet előre a humanizmus útjára, mintha azt várják, hogy erőszakkal fognak tőlük minden engedelményt kicsikarni. Mert, hogy ki fogják csikarni, — ez egészen bizonyos. Csak az időpontot nem ismerjük.

A kereskedő segítők pedig ne hagyják a maguk igazát. Legyenek meggyőződve arról, hogy a nagy közönség

megérti az ő igazságos, jogos és méltányos kérésüket és melléjük áll, ha a munkaadók még oly csökönyösen ragaszkodnának is az elmúlt sötét századok avult, szabadságtalan, robotoló, szolgarendszeréhez.

Háború.

Az orosz front tevékenysége nagyon megélénkült. A volhyniai fronton ma már igen erős orosz tüzérség dolgozik, nagy számú redőlőgépek végezték azt a felderítő szolgálatot, amelynek segítségével belőni akarták magukat. Am munkájuk rosszul sikerült és tüzereink nem egy orosz repülőgépet kaptak le a levegőből. A velünk szemben álló csapatok parancsnoka állítólag Brusszilov tábornok, aki a nagy akció megkezdése előtt seregszemlét tartott és a cár nevében lelkesítő szavakat intézett a csapatokhoz. Állítólag nyolc óráig tartott az orosz hadierőt nyomatok össze a besszarábiai és bukovinai határon. A nagy offenzívát hir szerint Odesszában határozta el az a nagy haditanács, amelyen a cár elnöke alatt Alexejev vezérkari főnök, Brusszilov és Evert tábornokok vettek részt.

A Balkánon több nevezetesség van. Szalonikiben kihírdették az ostrom állapotot és az entente csapatparancsnokok a görög csendőrség és rendőrség parancsnokait elmozdították állásaikból. Érdekes, hogy éppen ezen a napon akartak a görög király tiszteletére ünnepélyes Tedeumot tartani, ez azonban elmaradt.

Orosz harctér.

Az orosz délnyugati hadseregek hosszabb idő óta várt támadása megkezdődött. A Pruth és a Kolki mellett levő Styrkónyók közötti egész arcvonalon heves csata tombol. Oknánál legelőlválásainkért elkeseredetten folyik a harc.

Tarnopoltól északnyugatra az ellenségnek átmenetileg sikerült egyes pontokon árkaikba behatolni, de ellentámadással ismét kiverették.

Kozlov mindkét oldalán az orosz támadások akadályaink előtt, Novoaleksziniecnánál és Dubnától északnyugatra pedig már tüzérségünk tüzeben összeomlottak.

Luoktól délkeletre felöttünk egy ellenséges repülőgépet.

Olasz harctér.

Az Astico völgytől nyugatra tegnap a harci tevékenység általában kisebb volt. Posinától délre csapataink elfoglaltak egy erős támaszpontot és az olaszoknak több kísérletét, hogy visszafoglalják, visszaverték. Az Astico völgytől keletre három csoportunk az Arsierótól keletre emelkedő magaslatokon rohammal elfoglalta a Monte Panocciót és most már ura a Val Canagliának.

A tengeremelléki arcvonalon az olasz tüzérség tevékenysége a szokottnál nagyobb volt. A Doberdó szakaszon ellenséges gyalogsági osztagok is beavatkoztak, amelyek előretörését azonban gyorsan elintéztük.

Akiket szintén sújtott a háború.

A kisiparosok megsegítése.

A háború harmadik esztendejében vagyunk, a kézműipar háborús állapota kezd normalissá válni és így kötelezővé válik már most napirendre tűzni azt a kérdést, hogy a katonai megrendelések körén kívül maradjon kézműiparok üzeme hogyan folytatható, mi módon lehet biztosítani, vagy előmozdítani azoknak a családoknak a megélhetését, amelyek a háború következtében megcsappant, vagy megszűnt forgalomból éltek. Itt elsősorban az építőiparágak jönnek tekintetbe. Nem szólva arról, hogy a háború előtt már elhatározott állami, megyei és városi közmunkák abbamaradtak és így a vidéki kis- és középipar számos existenciájára kenyer nélkül maradt, a magánosok is mindenféle ipari megrendeléseiket a legkisebb mértékre szorították, a háztulajdonosok a tatarozást egyik évről a másikra halogatták, a kereskedők és mezőgazdák üzleti és gazdasági épületeik, továbbá lakásuk felújítását a háború utánra hagyták.

Sok munkától azért esett el a vidéki kisipar, mert a katonai intézetek az ipari munkákat házilag végeztetik el és itt olyan munkák is előfordultak, amelyek béke idején a polgári ipar által végeztették el.

Ez az állapot természetesen érezteti hatását és ha megszüntetése érdekében nem történnek lépések, sok existenciát fog tönkretenni és megnehezíti a kisipar munkás törsének fentartását és új generáció nevelését. Arról nem lehet szó, hogy a helyzet megváltoztatása érdekében valami országos, akár állami, akár társadalmi alapon szervezett akció indíttassék. Nem is az a cél, hogy a magyar iparososztály eme bajára a közérdekű kérdésekkel, amúgy is megterhelt közvélemény figyelmé felhívassék. Sokkal fontosabb szerintünk, hogy egy-egy városnak iparosága és intéző körei komolyan vegyék munkába a problémát, amelyről szó van. Mivel elsősorban a községek és városok érdeke, hogy az adófizető dolgozó polgárságnak háború előtti gazdasági színvonalát megmaradjon a városok tanácsa kell, hogy kezébe vegye az e körben reá váró munkát.

Ezt úgy lehetne megkezdni, hogy a mezőgazdasági munkabizottságok mintájára a polgármester, vagy valamelyik tanácsnok vezetése alatt ipari munkabizottság alakul, amely elsősorban megállapítja, hogy milyen városi és községi közmunkát lehet azonnal, vagy adott időn belül kiadni, gondoskodik ezen munkák méltányos és igazságos kiosztásáról, esetleg támogatja az érdekelt iparosokat a szükséges hitel, nyersanyag és munkaerő megszerzésében.

Hogy az a gondolat mennyire gyakorlati, azt többek között az is bizonyítja, hogy egyik megyei székhelyen a gazdasági munkabizottság, amikor azt a kérdést kellett megoldania, hogy mi módon biztosítsa a hadifoglyok lábbeli- és ruhanemű-szükségletét, az ottani ipartestülettel kötve, rokkant iparosok és hadifoglyok igénybevételével házi üzembe adta ki ezt a munkát.

Az itt ajánlott új ipari munkabizottság felhívást intézne a nagyobb cégekhez, vállalatok-

hoz, uradalmakhoz és magánosokhoz, hogy háboru utánra halasztott munkáikat megfelelő sorrendben és üzemben már most adják ki, mert a háboru után fellendülő gazdasági viszonyok valószínűleg meg fogják drágítani az ipari munkát és megnehezítik a megrendelések elvállalását, vagy teljesítését.

Ezért szükséges és kívánatos, hogy a városok intéző körei és az ipartestületek a felvett kérdéssel behatóan foglalkozzanak és annak megoldását előkészítsék.

Tanítók gyűlése.

A székesfehérvári egyházmegye katolikus tanítóinak egyesülete hétfőn délelőtt tartotta évi közgyűlését Székesfehérvárott a ciszterciák főgimnáziuma dísztermében. A közgyűlésre a vidék tanítóssága és papsága nagyszámban jelen meg, sok volt közöltük a katoná, akik szintén megjelentek a gyűlésen. A közgyűlést megelőzőleg a székesegyházban ünnepélyes szent mise volt. A gyűlést Magdics István kanonok, az egyházmegye új főtanfelügyelője nyitotta meg, aki nagyszabásu beszédet tartott. Nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a tanítósság minden ügyét a legnagyobb szeretettel karolja fel s a tanítót testvérének tartja, akivel közösen akar dolgozni a nemzetnevelés nagy

munkájában. Bárminemű ügyük is legyen, mindenkor bizalommal fordulhatnak hozzá, akiben nemcsak a rendszertől főnököt fogják találni, hanem a jóbarátot is, aki a kérés meghallgatására és elintézésére mindig kész. Hangsúlyozta, hogy a kath. iskoláknak autonómiájuk van, tehát minden hivatalos dolgokkal az egyházi főtanfelügyelőséghez forduljanak, mért így gyorsabb elintézté nyér a kérelem.

A közgyűlés lelkes éljenzéssel fogadta a szép beszédet, s meleg ünneplésben részesítették az új egyházi főtanfelügyelőt, aki nagy lelkesedéssel végzi a főtanfelügyelői súlyos teendőket s személyesen tekint meg az egyházmegye minden katolikus iskoláját.

A megnyitó után Házy Ferenc dinnyési igazgató-tanító, az egyesület agilis alelnöke megható szavakban emlékezett meg a fronton levő tanítótestvérekről, különösen pedig azokról, akik a nagy nemzeti küzdelemben vérüket ontották és hősi halált haltak. Részletesen beszámoltak a tanítók házában ügyeiről, amely Klauz György dr. kanonok, az áldozatkész igazgató vezetésével a háboru alatt anyagi tekintetében fényesen állotta ki a tűzpróbát. Dacára, hogy bámulatos öcső díjért tartja a növendékeket, mégis a legszebben virágzik. Tanulmányi, nevelési vezetéséről is a legnagyobb dicsérrel emlékeztek meg.

A közgyűlés ezután tudomásul vette a titkári, pénztárosi, könyvtárosi jelentéseket, majd a pályadíjak feletti határozatok. Egyébb ügyek elintézése után a nemzeti himnus eléneklésével fejezték be a tárgyalást.

Legyünk őszinték.

A papság és a háboru.

Ugynevezett semleges helyről írjak a következő sorokat:

Ha valaki meg akarná írni a papságnak a háborus időkben betöltött szerepét, annak sokfelé fordult figyelemmel kellene szétnéznie a városok és elsősorban tán épen a faluk életutjain.

Ha hadikölcsönre ad minden urí politika iránt bizalmatlan népünk, ha asszonyokat látunk nyugodt lélekkel szántani, permétezni, trágáyt hordani; hogy lehet rejtélyrál, és csak annyi sikasztódott el, mint amennyi tényleg elrejtődött a rekvirálók szemé elől, hogy átkozástól még nem hangos a határ faluhelyeken, hogy nekünk semmiféle lázas demonstrációtól félünk nem kell ország-szerzte, ezt mind nem csendörnek, nem paragrafusnak, sem az esetlegesen felmerülő anyagi előnyöknek, még az újságok mindenhatónak mondható hatalmának sem, hanem jórészt, sőt egyedül a papságnak és önérttel állithatjuk, különösen a kath. papságnak köszönhető.

Aki ezt el nem hiszi, menjen ki falukra, vagy maradjon benn a városokban, és figyelje meg, sőt lesse meg, hogy a népek minden bizalma ma, ha tán máskor nem is,

így volt, a papja, eminenter a katolikus papság felé fordul.

Nem csoda. Menjen el bárki a katolikus templomba és ha végighallgatott egy prédikációt, meg fogja érteni azt a lelki nyugalmat, azt a hősties megadást, amellyel ép a magyar nemzet fiatalok leg-egyszerűbbjei élnek át a megpróbáltatásoknak legnagyobb napjait. Beléphetünk a plebániák irodáiba és végighallgathatjuk azt a sok, jogos panaszt-e vagy indokolatlan panaszt — látni fogjuk, hogy minden panaszkodó lélek a plebánián keresi a megnyugtató szót, a megértést és részvételt. És azt meg is találja. Nincs a papság kezében semmiféle jogi hatalom és tekintély, hanem csak erkölcsi. És az erkölcsi erőnek vékony szálcakája ma erősebben fűz, mind a jognak darukötelei.

Tisza István gróf, Európa legvilágosabb fejű politikusa nagyon jól tudja mindezt. El is árulta, hogy tudja ezt. 250.000 koronát adogatott a kormány által a magyarországi segélyre szoruló lelkes karnak — de csak a reformatusoknak. Szóval a reformált egyház papjai 250.000 korona háborus segélyt kapnak. Megérdemlik. Tisza István elismerésre méltóan intézkedett, midőn nemzeti ajándékkal így meglepte a reformatus lelkesi kart.

Magától vetődik fel a kérdés: hát a kath. papság, az a szegény, falusi kath. papság mit kapott? Eddig még csak elismerést se, még kevésbé háborus segélyt. A kath. papságnak segélyezésére a kormány talán még nem is gondolt. Vagy talán a kath. papság nem szorul segélyre?

Tessék elmenni a 800 forintos falusi plebániákra, ezek mind kath. plebániák. Itt nincs drágasági pót-

T A R C A.

A mi hét szilvafánk.

(Vége.)

— Felültetek! — panaszt hallgattam. Elhittem, hogy csak a milleniumi statisztika végett van és megmondtam, hogy a szülőaliban negyven darab szilvafánk van. Most meg olvasom az újságban, hogy a miniszteriumban kiegészítési adón dolgoznak. Persze, arra kellett a kiegészítési statisztika! De kivágotom még e télen mind a negyven szilvafát. Inkább égjenek el, mint hogy a gyermekeim helyett az adóvégrehajító — szedje le a szilvafákat!

— Hát ha nem lesz megadóva? csitítottuk.

— Hogyne, mikor még a gyújtófákat is monopóliumba fogják, hogyne fogják — adóba a szilvafákat?

Mikor ez a nő elment, Julia azt mondta:

— Jó lenne talán a mi ker-

tünkben is kiselejtezni a fákat. A melyikért nem lesz érdemes adót fizetni, dobjuk ki.

Elmentünk a kertbe és sorba jártuk a fákat.

— Ezeket nem lehet, mert szegények édes anyánk kedvenc fái voltak. Ezeket sem lehet, mert ezeket mind te ültetted, Julia.

Ezeket meg épen. Ezeket meg épen magad is oltottad, — szóltam nővéremhez.

— No, ezeket még úgy sem, mert ezek meg a tieitek. Ez meg a legfinomabb. Ennek még a fája szép. Ilyen meg csak kettő van. Ezeket pedig Mollika mindig szeretete, ezeket meg szegény Emil bátyánk.

Igy jártuk be a kertet és nem találtunk egyetlenegy kis csemetét sem, melyet ne sajnáltunk volna.

De ott állt egy csoportban a milleniumi hét szilvafa. Magas, három és negyed méteres szép fák.

— Ezek közönséges szilvafák s ha maghagyjuk, amint így külön állnak egy csoportban, biztosan külön adóalapnak veszik s

külön adókönyvet kapunk rájuk, aggódott Julia.

— Nem is fogják őket elosztani, de addig sokszorozzák, míg majd hétszerhét forintot vetnek ki rá egyenes adóban.

— A hét szilvafa pedig az első két évben nem fog teremni, mert nagykorukban ültettük át. Harmadik tavasszal elfagyhat a virágjuk. Negyedik évben leeszti a cserebogár. Ötödik nyáron leluhat a szárazságban. Hatodik évben esőzés lehet s felpuffad a zöld gyümölcs s ha hetedik ősze talán végre megis érik rajtuk a szilva, akkor meg ellopják. A termés hát bizonytalan, de az adó, az bizonyos. Mert az adó el nem fagy, ki nem szárad, szét nem ázik, azt meg nem eszi a cserebogár és senki el nem lopja!

— És mert az adó is olyan, mint a bűn, hogy egyik a másikat hozza a világra, így mi már az első szent számú hét év alatt fizethetünk az oszthatatlan hét szilvafánktól külön könyvecskében egyenes állami adót, állami jövedelmi adót, általános jövedelmi adót, egyenes pótadót, az egye-

nes pótadótól a pótlékot. Aztán megyer utadót, betegápolási pótadót, katonai - beszállásolási pótadót, tisztviselő nyugdíjadót, mérnöki pótadót, felügyelői pótadót, kutyatartási adót és „egyéb pótadók.” De még következnek: a közszégi adó, közmunka váltásig, iskolai pótadó s ismét „egyéb pótadók.”

— Igaz, — nevettem én, — mert az adó ép oly szapora természeti, mint a bacillusok, az enyészhet csirák és sokszor ép úgy pusztít is maga körül. De azért mégis hagyjuk meg azt a hét szilvafát. Hagyjuk meg legalább a millenium alatt, addig talán az adó-bacillus be nem lepi.

És meghagytuk.

Azóta jelent meg „Olász föld-ről” címen Szana Tamás könyve, melyben az érdekes mű szerzője elbeszélte, hogy mint adóztatták őt meg irodalmi működésért, mely ahelyett, hogy hasznot hozott volna neki, inkább még áldozatot követelt tőle.

Egyszer Juliával mi is panaszkodtunk az illetékes helyen, hogy még azért is megadóztattak, mert

SÖVEGJARTÓ vászonáruhaza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damastból. Különböző vasznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendőkből. Ágy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLASÓ szabott áruk

AZ APOLLO-SZINHÁZBAN LEGKÖZELEBB

A Balladát szavalja Takács Annuska fővárosi színművésznő. — 5 felv.

SIMON JUDIT

KISS JÓZSEF BALLADÁJA, A

Filmhez irt eredeti zenét Ujházi F. fővárosi hegedűművész zongora kísérettel adja elő.

lék, de azért meg van a drágaság. Itt nincs háborús segély, de a háboru drágító szele itt is ép úgy dühöng, mint akár Budapesten.

Es mondjuk meg őszintén, Magyarország, a kath. papság részéről a legkevésbé figyelembe, megbecsülésben, elismerésben fentől. Gondoskodtak: hivatalnokokról, tanítókról, szolgákról, rendőrökről, minden osztályról, a termelőket meg önmagukról. De a kath. papság, mostoha fia az ország vezetőinek.

A miért-re ne keressünk választ. Mert hátha az lenne: hogy katolikus, azért.

A kath. papság nem fenyegetőzik. Nem beszél a kicsordulni kész pohárról, sem pedig az elszakadó hurtról. Mert a lelke sokkal magasabb, semhogy ily kölcsönt vissza adni akarna.

A kath. papság nem néz a ciknikusok vigyorgására sem. Irigyeivel meg ellenségeivel meg egyáltalán semmit sem törődik.

A kath. papság megy tovább és dolgozik. Ment a népet. Szolgálja a lelkeket. És marad a magyar hazának legbübb fia.

— Crème de lactaine saját nemében paratlan hatású arcbőrsejtítő, finomító készítmény, ezen tejkrém teljesen ártalmatlan, a bőrt egyszerű használat után bársony puhává teszi, pattanások, szeplőket, májfoltokat gyorsan elmulasztja. Kapható Szűcs Robert Magyar Korona gyógyszerüzében Kossuth-utca sarkán. Ára 1 kor. 20 fillér.

irtunk. Teremtőm! Mi már annyit irtunk az ifjuságnak és mindig úgy, hogy míg a gyermek az érdekes mese bonyolalmainban gyönyörködik, észrevétlenül maradjon lelkeben egy-egy becsületesezme, szívében egy-egy nemes érzelem. Mi az ifjuságot az igazi hazaszeretetre tanítottuk, mely nem hengegő szavakból áll, hanem a haza földjének szeretetéből. Hogy ne csak a vérükkel megvédeni, de munkájukkal megtartani is tudják azt a földet. S akik már nincs meg apai birtoka, az dolgozzon, takarékoskodjék, míg vissza nem szerezte magának. Mert akié a föld, az az ország!

Igy irunk és azért megadóztatnak minket, míg más boldogabb országokban az ilyen irányú írókat, mint az ifjuság legkiválóbb oktatóit, az állam rendes évi javadalmazással jutalmazza.

De az adót nem túrtelték, hanem azt mondták nekünk, hogy mi az államtól nem is fogadnánk el semmit, mert az sértene az írói önérzetet.

Csak hogy erre már régen megfelelt az öreg mester, Göthe: „Mért ne fogadna el egy író az államtól pénzt, mikor az állam tőlünk minden órában elfogadja azt”, hozzá teszem: sőt elszedi. Különbömi nem kívántunk sem-

HIREK.

Napi krónika.

Legujabban Braun Sándor lapja, A Nap jár a kezünkre s örökít meg olyan tényeket, amelyekre később, a világháboru után hangsúlyozottan fogunk hivatkozni. A Napot tudvaleg a legnagyobb rosszakarat sem vádolhatja klerikális tendenciákkal, programja mindenkor szöges ellentétben áll a keresztény törekvésekkel s most mégis ő szolgáltat nekünk adatot az olasz szabadkőművesség ellen. Tegnap számban egy Luganóból keltezték táviratot közöl tudósítójától, amelyben többek közt ezeket írja:

„Az olasz hadüzenet napján az olasz szabadkőművesség, amelynek nagy része volt a háboruban, szükségessé tartotta, hogy bátorító szavakkal lépjen a nyilvánosság elé, mert bizonyos, hogy az olasz hadsereg eddigi eredményei igazán nem alkalmasak az olasz hadsereg eddigi eredményei igazán nem alkalmasak az olasz nép önbizalmának emelésére. De az olasz harctér mai eseményei igen nehézzé teszik a szabadkőművesek helyzetét. Nem tudják titkolni a háboru további kimenetelére vonatkozó, immár nem kétséges aggályait, amint ez a testvérekhez intézett körlevélük ez utolsó mondatából kitánik:

„Mikor az egész ország gon-

dit az államtól, csak azt kértük, hagyja meg azt, ami a miénk.

Ezek után az előzőekben már tegnap újból felírták a házbérvédelmet nálunk. Mert a milleniumra adóemelés lesz úgy, hogy a házbér egyötöd részét elveszik mint házbérvédelmi adót. A többi aztán szép sorban követi az első ötödreszt. Mert a megmaradt négyötöd rész felét oda kell adnunk mint házosztályadót; a mult évben fizetett adó után (mintha az jövedelem lett volna) járó adót és általános jövedelmi pótlékot. A még meglévő két ötöd rész egy ötödreszt elveszik adókésedelmi kamatoknak s végre a két ötöd rész négyötöd része már nem elég a vármegyei és községi pótdadókra.

Mikor a bevallási ívvel ementek s magunk maradtunk növéremmel, sokáig tűnődünk hallgatva, nem épen lélekemelő, kellemes gondolatok közt.

Végre azt mondja Julia: — Lásd, annak a hét szilvafának nem csak a gyümölcsét és a zöld leveleit fogják leadózni, de még a fa kérget is lenyuzzák. Mégis jobb lesz hát, ha kidobadjuk.

Igy történt, hogy a mi szimbolikus hét szilvafánk megérte a milleniumot.

De hisz ez is szimbolikus.

dolatban visszatér arra a napra, amelyen a legmagasabb királyi szó magyarázta a kapitóliumról szabadságharcunk célját és szűségét, kivánatosnak tartjuk, ő testvérek, hogy munkánk által erősítsük népünk erejét, mely ezalatt a tragikus év alatt csodálatos bizonyítékát adta nyugalmanak, ellenálló képességének és áldozatkészségének.”

E sorokból tehát míg egyrészt tudomást szerzünk az olasz szabadkőművesség kétségbeesett helyzetéről, kétes értékű bátorító körleveléről, másrészt örvendezve konstatáljuk, hogy a magyar sajtónak egy tipikus antiklerikális organuma is megerősíti azt a véleményünket, hogy a szabadkőművesség a világháboru kitörésében s az olasz hitszegés élkövetésében elhatározó szerepet játszott. Jó az ilyen beismeréseket — a jövendő számára — az igazságot harcoló lapok hasábjain megörökíteni.

— Dr. Prohászka Ottokár hadiárva-házra Seregélyesről a következő összegek érkeztek: Debreczeni Margit és Mariska gyűjtésére 115 kor. Puhovszky Mariska gyűjtése 54.80 kor., Rokken Mariska gyűjtése 41.60 kornna és Mazula Mária gyűjtése 5.50. Összesen 216.90 korrna.

Eddigi gyűjtésünk 91469.31

216.90

Összesen 91686.21K.

— Nemesi előnév. Biffl Ferenc 17 népfelkelő honvédegyeszed parancsnoka, aki a napokban súlyosan megsebesült az olasz fronton, pilicai nemesi előnévet kapta.

— Hivatalos órák a városán. A háboru miatt megfoghatkozott városi tisztviselői kar az idén sem kap nyári szabadságot, csupán a hivatalos órák beosztásában nyer némi könnyebbséget. Junius 6-tól kezdve szeptember 31-ig a hivatalos órák egyfolytában 8—1-ig lesznek. Ezen új beosztás az ügy természeténél fogva a rendőrkapitányságra, számvevői és pénztári hivatalokra nem vonatkozik, ezeknél az eddigi hivatalos időbeosztás marad érvényben. Ha esetleg a közszolgálat érdeke azt kívánná, hogy a hivatalos időt meghosszabbítsák, akkor újabb beosztás történik.

— Sütemény, tortakészítései is kéri a jólkü háziasszonyoktól a pünkösdi vasárnapi kerti ünnepélyre. A szíves adományokat szombattól vasárnap délig kéri a Hadsegélyezőbe elvinni. Akik ajándékozni szándékoznak, jelentse be előre, hogy hírlapilag nyugtázhassák.

— Maximális árak. Az ármegálapító hatóság tegnap adta ki az új piaci árjegyzéket, amelyben a régi árak meghagyása mellett a következő változások vannak: cukorborso egy kgr. 50 fill., egy liter 20 fillér. Új burgonya egy kgr. 50 fill. Új hagyma egy csomó 6—8 fill. Cseresznye egy liter 30 fillér.

— A pünkösdi vasárnapi kerti ünnepélyre újabban a következő ajándéktárgyakat adományozták: Wertheim Fálné 5 darab, Silberberg Károlyné 2 darab ajándéktárgy, Horváthné és Rónainé 8 darab nyereménytárgy, Pető Miksa 1 darab, Marton Lajos 1 darab, Klein Ignác 3 darab, Knazovitzky Béla 16 darab nyereménytárgy, Flits Miklós 3 darab ajándéktárgy.

— Beteg katonák részére. A felsőbb leányiskola negyedikosztályának növendékei szokásos vizsgái csokruk helyett 32 koronát adtak osztályfőnököknek Manger Irénnek a beteg katonák részére. A kis leányok jó érzékét nem kell dicserlni.

— Tilos a fiatal úszók levágása. A földművelésügyi miniszter az úszóborjuk, 3 évesnél fiatalabb úszók és hasastehenek levágását eltiltotta. Minden emberi fogyasztásra szánt szarvasmarhát a husvizsgálónak közreműködése alapján megadott engedéllyel szabad csak levágni. A husvizsgáló köteles az úszóborjuk, hasastehenek és 3 évesnél fiatalabb úszók levágását megakadályozni.

— A nyomor. Nem tudom, szerkesztő ur, hogy mindenkire oly hatással van-e a nyomor látása, mint reám. Nekem napokig kedvetem szeli, mikor a nagy nyomor látom s még jobban elkieserít az a tudat, hogy csak pillanatnyilag tudok segíteni rajta, egy mártól holnapra, mert ugyanis az igazi proletárok közé tartozom. Tegnap ismét elkieserítő nyomort tapasztaltam. Mielőtt azonban elmondom az esetet, szükségesnek tartom megmagyarázni, hogy tulajdonképpen minek is írom ezt meg levélben. Miért? Hadd olvassák azok, akik bőségben élnek, de az irgalmasság cselekedeteire nem gondolnak, akik suhognak a bársonytól, de a megsegítésnek annak a bizonyos bibliai dűsgadagnak a típusai, aki a nyomorult Lázárnak még az asztal morzsákaiból sem juttatott. Hadd olvassák azok, akik pénztornyokat építettek a háboru nyomorúságából, amely miatt oly sok eset fordul elő, mint aminőt én is szándékozom leírni.

A szintér egy kis szoba, butor-zata két-egy, egy asztal, meg láda, talán még két szék. A Takor-éssz asszony a fiával, leányával, egy kis unokájával. A fiu meg a leány valami mindenesfélék, valami bejárófélék. Keresnek annyit, hogy normális viszonyok között eltelegedhessenek. Most — csak a teljes éhenhalás ellen védi meg őket. Könyöradományt nem kérnek, nyomorognak, ahogy lehet. Mint leg-

Fűzőim, melyek pontos méretek

Kalap-újdonságok naponta érkeznek.

alapján vannak elkészítve, a legolcsóbb ártól a legfinomabb minőségig vannak raktáron.

Radó

női divat különlegességei üzlete, Nádor-utca 1. sz. — Telefon 341.

többször, most is egy krajcár sincs a szobában, talán már az egész hetet átkoplatták. Valóságilag művészek a koplálás elviselésében. Ráadásul mi történik? A leány hirtelen rosszul lesz. Nagyon rosszul lesz. A legnagyobb foku hisztéria vesz erőt rajta: Persze orvos kell. Gyorsan, sürgősen. Jön is egy jóléti orvos (nevét nem írni ki, mert még valaki reklámnak gondolja.) Szakad az eső, de eljön. Este is van már, mégis eljön. Legalább két óráig a betegnél van, mert látja, hogy nagyon komoly a baj. A nyomort is látja, tehát nem kér a tárdózásért semmit. De persze gyógyszer kellene. Ezt már bajosabb ilyen senkinek hiteltelbe szerezni. Ehhez már valami jószívnek az adományra kell. Aztán... aztán tessék elképzelni ezt az állapotot: nagy beteg, egy fillér sincs, egy harapás kenyér sincs, még egy kis petroleum sem, hogy kigyujthatnának. Aztán... aztán szeretném az ilyen helyre elvinni azokat, akiknek kemény a szívük, akiknek legkisebb gondjuk saját jómódjuk mellett az irgalmasság cselekedete, akik százezeket keresnek a háború alatt, akiknek lelkielensége annyira felverte az árakat, hogy az ilyen nyomorgó családok még kenyérré sem elég a kis kereset. Szeretném odavinni ezeket, de este, mikor már sötét van, amikor a jó öreg hold kőnyörtől meg tájtok, hogy egy kis halvány világosság legyen a szobában. És akkor, ott a kisértetiesen sötét szobában, amikor azt a pár rozoga, értéktelen butoradarot valami alvilági belzebubnak képzelnek, a bevilágító hold képét az ördög vigyorgásának, a nagy betegnek lázról villogó szemét tízes csillagoknak néznek, a koplalástól beesett árcokot csontvázaiknak, a szoba nyomasztó atmoszféráját elátkozott királyvár évszázados kriptája fullasztó levegőjének éreznék, — akkor prédikációt tartanék nekik. Olyan hangon, mintha a föld mélyéből törnének elő a hangok, mély hangomat megrezgetném, mintha a menny dörögne, szememet villogtatnám, mintha a villám cikázna, lábommal a padlóra ütnek, mintha földindulás lenne, kezemmel gesztikulálnék, mintha a halál kaszája járna. A betegnek mondanám, hogy: csak sikoltozz kinjaidban, rémesen, háborzongatóan, velőtrázóan, kibíratatlanul. A többinek pedig mondanám: sirjatok keservesen, hogy szívek szakadjanak a hallatára. Ez talán hatna. Mit gondol, szerkesztő ur, hatna?

— **Köszönetnyilvánítás.** A helybeli katonai parancsnokságoknak, valamint Székesfehérvár szab. kir. város tisztikarának s mindazoknak, kik bármiképp részvételt tanúsítottak Antalfi János temetése alkalmával, magam és családom nevében hálás köszönetet mondok *Dr. Laufnauer Antal* né.

— **Gondolatolvasás a Nádorkávéházban.** Június 7-én, szerdán este a Nádorkávéházban Forelli és neje hypnózis gondolatolvasók és búvárszek fogják magukat bemutatni a közönségnek. A búvárszár próbái határozottan elsőrendű produkciók voltak.

— **Cigányok garázdálkodása.** Görög Dániel polgári földmives házába betörték és a lakásból 500 korona készpénzt loptak el. A betörők az ablakon keresztül behatoltak s az egész házat felforgatták. A csendőrség erőlyesen nyomozza a tolvaj cigányokat.

— **Tiltott csavargásról.** A múlt hetekben történt, mint annak idején hírt adtunk róla, hogy az éjjeli razzia a seregélyesi-úton levő Stancsik-féle szatócsboltban elcsípett néhány katonát, akik Gyufkó Mária és Tujner Mária leányok társaságában mulattak. A katonákkal a katonai hatóság bánt el, a leányokat pedig a rendőrség állította elő, mindegyiket 8—8 napi elzárásra és kórházbatalásra írték.

— **Katonatemetés.** Csicsimis Péter alsószőlősi lakos a harctéren kapott betegsége következtében elhunyt. Temetése június 6-án d. u. fél 3 órakor lesz a Szent György kórház halottasházából.

— **Egy ezüst cigarettatartóca** G. B. monogrammal, amely a tulajdonosának kedves emléke, a Lövészkerthő a Deák Ferenc utca, Alagi Dezső utca, Budai ut, Megyeháztéren át a Háltérig május 31-én elveszett. A megtaláló 50 korona jutalmat kap, hozza be a szerkesztőségbe.

— **Ujitas a női reform-fűzők terén;** gyári lerakatot sikerült szerezni oly higiénikus „Rádium” reform-fűzőkből, melyek a gyomrot teljesen szabadon hagyják, csak a hasat és csipőt fűzik, kényelmes járást és szabad mozgást biztosítanak, ütésnél nem hátrányosak. — Vétehnél feltétlen csak „Rádium” fűzőt tessék kérni! Egyedüli elárulása egész megyére Vermes Frigyesnél. Blous-ujdonságok állandó raktára.

— **Bojtóránjhájszesz korpásodás,** hajhullás ellen kitűnően bevált szer, üvege 1 korona 30 fillér. Kapható **Szilcs Róbert** Magyar Korona gyógyszerterében Kossuth-u. sarkán.

Az Uránia mozgószínház hírei.

Delta sugarak. Car Márta fonomenális alkotása kerül ma és holnap az Uránia vásznára. Ez a film a művésznő legsikerültebb drámája és ebben olyan játékokat produkál, hogy a közönség bámulva kéri, vajjon micsoda adomány kell ahhoz ilyesmit megcsinálni tudjon. A szenvedés, kétségbeesés, az örület és szerelem kifejezései, a csodás arcfáték mind a négy felvonás igazi nagyságában tárja elénk a német tragika nagy művészetét.

APRÓHIRDETESEK.

Mihályi József Sándor kárpitós, Budai-ut 6.

Kiadóhivatalunkban délutánként napi 3—4 órai munkára felöltött egyén (esetleg rokkant katoná) alkalmazást nyerhet. Jelentkezni lehet a kiadóhivatalban.

Kifutófiúk felvételnek Knazovitzky divatruházában.

Jó házból való fiúk tanulóknak fizetéssel felvételnek Schlammdindinger Antal és Fia.

Gazdasszonyt keresek háztartás vezetésére és egy hat éves gyermek gondozására. Szömörce-utca 4. sz. a.

Házvezetőnőnek ajánlkozok plébániára, vagy magányos urhoz jó családból való középkorú leány főzésben és háztartásban teljesen jártas. Címe megtudható a kiadóhivatalban.

Keressék egy jó házból való fiút pincér-tanulónak azonnali belépésre. Rédei vendéglős Kossuth-u. 14.

Tanulót felvesz az Egyházmegyei Könyvnyomda, Szt. István-ter 1. sz.

Dreher sörraktárhoz egy pincékezelő, azonnali belépésre felvételük. Aki ebben a minőségben már alkalmazva volt, erőnyben részesül.

Kiseb-nagyobb cserép hályhák a Magyar Király szállodában nagyon olcsón eladók. Ugyanott száraz fal-törmelék ingyen elvihető.

Mindenes felvétetik Schnetzer üvegkereskedésében, Szőgyény Marich-utca. Rokkantak előnyben részesültek.

Munkáslányok felvételnek Haggenmacher sörtélepen Fazekas u. 6.

Egy bolli leány felvétetik Kümmel virágüzletében, Kossuth-u.

Szabás, varrás és mintarajzolásban alapos oktatás nyerhető. Urbán Margit tanítézetében, Ybl-Miklós-utca 14.

Éladó-ház. Kovács István Maroshegyi háza 330 □-öl földdel szabadkézből eladó. Tudakozni ugyanott-lehet.

Telefon 233. — Tefon 233.

Szerdán és csütörtökön, június hó 7 és 8-án:

Carmi Mária

főszereplésével

Delta sugarak

Dráma 4 felvonásban.

Nagyszabású pótműsor.

Haborus ujdonságok.

Eloadások 7 és 9 órakor.

Rendes helyárak.

Dr. PROHÁSZKA OTTOKÁR HADIÁRVAHÁZ

ügyét segítő elő, ha Ottokár-levelizáró bélyeget használ, amely a kiadóhivatalban kapható.

Saját kávépörköldé

naponta friss pörköltkávét

1 kiló kávépötlék 4 K.

egy kiló pörköltkávét

13 koronától kapható

Deutsch Aladár

fűszerüzletében Buzapiac 5.

Nagymennyiségű önozott, HORGONYZOTT ÜST,

BOGRÁCS,

HADI MOZSÁR

érkezett,

amit legolcsóbb árban

Grósz Bernát

Rác-utca 5.

alatti vas, szerszám és

építkezési anyag telepen

lehet beszerezni.

Telefon 122.

LEGUTABB

női selyem tagal- és szalmakalap-formák.

Legdivavatosabb virág-, toll és kalapdiszkek.

BLOUSEUJDONSÁGOK.

Legolcsóbb árban kaphatók

Kováts Antalnál Székesfehérvár, Városházter.

MINDEN jó házigazdának érdeke, hogy tőli

szén és tüzfiaszükségletét

már most, a nyári hónapokban baraktározza. Megrendelések a mai, legelőnyösebb árak mellett

KLEIN MÁRKUS és FIAI

fiókjánál, Székesfehérvár, Simor-u. 15. sz.

alatt eszközölhetők.

Ugyanítt az összes építkezési anyagok, u. m. szentgáli

mész, porland és románcement, kátránypapírok, szab.

TERRENOL-pala, tetőcserép stb. megrendelhető.

TELEFON-SZÁM: 216.